

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

☞ Egyes lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ☞

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 265. szám, *ösv. Fried József*ne úrnő házában,
horá a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilteéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fol.

A hazug tükör.

Tisztelt közönség!

Láttál-e már valaha úgynevezett bűvös tükröt? Egy tükröt, amely — ha beletekintessz — a szerint, ahogy az ügyes kökler forgatja-állítja, hol kiszélesíti, hol megnyújtja, hol kiduzzasztja, hol megaszottnak, de mindenképpen torzképpben mutatja az ábrázolatot.

Jóformán minden vásári komédiás úzi e tükrökkel a játékát, hogy a beletekintő rovására mulattassa a maga közönségét és csak e vásári komédiások hétköznapi fogásait utánozzák azok a közéleti komédiások, akik ellenfeleikkel szemben a bűvös tükör egy bizonyos válfaját használják fegyverül — az úgynevezett »lelki tükörte«, melynek segítségével minél előtőbb képét igyekeznek az illető ellenfél jellemének a közönség elé állítani.

Természetes, hogy minél ügyesebb a közéleti kökler, annál hazugabb az a kép, melyet e hamis lelki tükörre visszaad; mert hiszen e fegyver ereje éppen abban van, hogy ferdit, hamis következtetéseket von le, hazug tételeket állít fel és ezekből rajzolja az ellenfél

igazi jellemének torzképpét. — így akarván őt a nagy közönség előtt akár népszerűségében, akár tekintélyében kisebbiteni.

Egy ilyen hazug lelki tükör az, amely »Az eskü« címen a »Szentesi Lap« f. évi 148-ik számának vezércikkében terjeszkedik elé s amelyben hazug fogásokkal akarja az írót, —, Zsilinszky Mihály főispánt, mint esküszegőt bemutatni.

A kökléri kísérlet fölöttébb érdekes volna — hahogy ugyanazokat a dolgokat vagy 50-szer, tehát a megünaság el nem mondta volna már más formában ugyanez a lap. Így azonban az egész jellemfestés nem csupán hazug, de nevétségesen szárnalmas is és alig érdemelte meg a nyomdafestéket, amelyet ráparazoltak.

De hát — a kísérlet még is megtörtént, hogy a vármegye fejére az esküszegés bűnének bélyegét ráüssék és mert tisztünk azt is kötelességünké teszi, hogy a történelmet soha senki által meghamisítani ne engedjük, — nyomról-nyomra követni fogjuk ennek a lelki tükörnek a fordulatait és azt hisszük, nem lesz nehéz kimutatnunk: hol, miben, miként ferdített az a közéleti — kökler, aki Zsi-

linszky Mihály főispán jelleméről ilyen lehetetlen torzképet igyekezett a közönség elé tárni.

Mellőzünk minden megjegyzést »Az eskü« nagyképű és szellemdúskalkodó bevezető részére, amely olyan, mint valami kintorna által elnyekergtetett nyitány, arra szánva, hogy a következendőket drámaibb színben tüntesse fel.

Az az öreg templomos polgár a szoltárral, ahogy megáll az épülő megyeház homlokzata előtt és kitanítja az építészvezetőt, hogy mi kölcsönös jelentősége legyen a címer két oldalán elhelyezett szobor-műveknek, úgy is a mesék országából való. Aki elég jámbor és együgyű, hogy hinni akar benne, ám cselekedje — hiszen boldogok az együgyűek, mert övék a mennyeknek országa.

Mi ilyen áron nem kívánkozunk még a mennyországba se, áttérhetünk hát egyenesen a bevezetésről a jellemrajzra.

Ez a földi gáton kezdődik. Elmondja, hogy az nem tartozik a megyei úthálózatba, hogy dacára ennek 8000 frtot költöttek el rá a közmunkavállalás-pénzből, hogy ez építkezésből kifolyólag a főszolgabíró és főmérnök

TÁRSA.

A dombszögi remete.*)

— Beszélyke. —

Irta: Nagy Sándorné.

I.

Komor, sötét őszi nap volt. A fákról lehullott száraz avart utcáról utcára söpörte a metsző, hideg szél mely elől mindenki a házakba menekült. A természet pusztulása borúsá tette a kedélyeket is, és a metsző hideg haragos pirosra csipte az arcokat. Alig borult le a földre az est homálya, a város máris kihalt, s csak az itt-ott kivilágított ablakok tanúskodnak róla, hogy a néma falak között emberek is laknak, akiknek legnagyobb része azonban nem sokat törődik azzal, hogy a templom-torony öreg órája még csak a nyolcat kongtatta el. Az őszi betakarítás nehéz munkája kifárasztotta az embereket és bizony nem mulatni, hanem nyugomlora vágytak.

Van azonban a városnak egy háza, a melyben nem sokat törődnek a mogorva ősszel: s a véres verejtéket okozó őszi munkával: ez a nagyvendéglő, a melyben télénnyáron egyformán vidám az élet, s a melyben tavasszal épp oly lankadatlan buzgalommal forgatják a harminékét levelű biblilt mint ősszel, épp oly hévvel lökdösik a tekeaszalt golyóbisait, épp oly kitartással üldözik a sakk-királyt, s a hegedű sirva-kacagó hang-

*) Mutatvány az írónő legközelebbi megjelenő könyvéből.

jai mellett épp oly szenvedélyvel pusztítják Bachus és Gambrius levét. Ennek a nagyvendéglőnek nagy ebédlő-termebe toppant be e pillanatban Láncozsy Lajos, a város fiatal jegyzője, még pedig olyan önmagából kikelt ábrázattal, hogy a bentlevők mind megdöbbenve tekintettek rája.

Láncozsy, szokása ellenére csak néma fejbólintással üdvözlé a jelenlevőket s azután egy félreesső üres asztalhoz ült, tenyerébe hajtotta a fejét és — sötétben bamult az eléje tett boros palackra.

— Tán biz a város pénztárát emelték el, Lajos? — kérdi a legközelebbi asztal mellől egy hadnagy.

Láncozsy nem felelt, megtöltötte a poharát, felhajtotta a bort egy hörpintésre és ismét megtámasztotta a fejét.

— Tán kutya van a kertben, jegyző úr? faggatja ismét a hadnagy szomszédja, egy kint fejt bajszerű csinos főhadnagy.

A jegyző úr azonban ennek sem felelt, újra megtölti poharát, kiüssza borát és folytatja a morfondirozást.

A tiszték összenéznek; de sokkal jobban ismerik és szeretik, semhogy sértésnek vennék magaviseletét és nem haborgatják többé.

— Nagyon fájhat annak a szíve, a kinek olyan nehéz a feje! jegyzé meg egy vén kaiona, azzal a tiszték fizetnek és a kávéházi terembe mennek át. Az ebédlő legszélső homályos szegletében már csak négy szál cigány várakozott a szerencsére, de egy se mert közülök megmoccanni, mert hát nagy úr a falu pennája, s mert a bűbánát irant

senki sem bir annyi érzékkel mint a cigány, akinek abból fakad a legszebb nótája.

— Ne aludj, Zsiga! — kiáltja a cigányok felé egyszerre Láncozsy. — Húzd rá a legszomorubbát. Talán... folytatja csendesen magában, — talán megszakad ez az ostoba szív!

Es a Zsiga nyirettyűje végig szalad a hurokon és rákezd, hogy:

»Rózsabokor minék virít a mezőn,
Ha elhagyot hűtelenül a szeretőd.«

— Ne ezt, ne ezt! Még szomorubbát! — kiáltja Láncozsy, és a következő pillanatban a Zsiga hegedűje már azt zokogja:

»Ősszel szál a fecske madár keletre:
Jutok még én, tudom, rózsám, eszedbe.
Sirva-ríva fogsz még engem keresni,
De a sírban késő lesz már szereted!«

De Láncozsy még ezzel sincs megelégedve, ez se felel meg az ő búval teli hangulatának.

— Még szomorubbát! rikoltja újra, és a hegedűt őt húrja halkán sirja, zokogja:

»Szomorú fűz hervadt lombja
Ráborult a sírhalomra.
Jó lesz ottan megpihenni;
Ódalent majd nem fáj semmi. —
Nem fáj semmi!«

— Nem fáj semmi! susogja utána Láncozsy alig hallhatóan, és magához intve a cigányt, újra meg újra, kivilágos kivrattig húzatja a fülébe, hogy:

»Ódalent majd nem fáj semmi!«
(Vége következik.)

ellen fegyelmivizsgálatot indítottak, de — mert a főmérnök tagja a fegy. választmányoknak, amelyre a közel jövőben nagy munka és nagy aratás vár, hát magát ezt a vizsgálatot Damokles kardjaként a feje fölé függesztik, vagyis: abban a közigazgatási bizottságban, amelynek az a főispán az elnöke, aki megesküdött, hogy: »En élek a reám ruházott hatalommal, de vissza nem élek vele«, elrendelik ugyan a főmérnök ellen a fegyelmi vizsgálatot, — de egyúttal a fegyelmi iratokat a porlepte akták közé helyezik.

Ez a kis színvázlat adná egy töredékét annak a tarka mozaiknak, amelyből a közéleti komédiás főispán jellemének torzképét akarja összeállítani.

Hát, tisztelt kókler úr, — ez a kis töredék semmi más szervi hibában nem szenved, csupán abban, hogy tisztá, szín — hazugság.

Közmunkaváltság pénzék már nincsenek, akkor sem voltak, amikor a szóban levő úttest kijavítása határozatba ment, hanem van új adó és új adóalap. Nem a főispán határozta el, hogy azt az úttestet ki kell javítani, hanem a vármegye és a kijavításnál történt ugyan családi kísérlet a vállalkozó kubicosok részéről, de ezt a kísérletet éppen a megyei útibiztos és a csongrádi járás főszolgabírájának ébersége hiúsította meg és a közig. bizottság, mely annak idején ezzel a családi kísérlettel foglalkozott, soha nem indított ebből kifolyólag sem a főszolgabíró, sem a főmérnök ellen fegyelmi vizsgálatot, sőt még azt is mellőzte, hogy a furfangos kubicosok ellen bűnvádi eljárást indítson, mert hiszen az új adóalap tényleg semmi kárt sem szenvedett, a javítási munka egy krajcárral se került többé a családi kísérlet folytán, mint amennyibe került volna e nélkül. Nem volt hát módjában senkinek se azt a bizonyos Damokles-kardot a főmérnök feje fölé függeszteni, sem a nem létező fegyelmi iratokat a porlepte akták közé helyezni. Ez a tényállás.

De hol marad akkor a főispán esküszegése, ha mindez így van? Azt csak a hazug tükör mutatja, valójában nincsen sehol.

1889. október 22-én az állandó választmányi gyűlés, melyen Zsilinszky Mihály elnököt — a csongrád városi 1870—71. és 72. évi közpénztári számadásokkal foglalkozott: — mondja a hazug lelki-tükör második mozaik-darabja. Az alszámvévo és számadások rendben találta és a számadóknak a felmentvényt megadni javasolta, mikor felállt Kádár főszámvévo és a főispánhoz fordulva, szól vala eképen: »Igen, ezek mintaszámadások, mert hamis a mérleg, hamisak a nyugták és meg vannak hamisítva a naplók is.« A főispán a megtettesült becsületességű

főszámvévo nyugalomba küldi, azt a fránya alszámvévo meg kinevezi főszámvévoéknak.

És újra megcsendül a kókler fülében a főispáni esküszava, és újra kimagyarázza ebből, hogy ez az eskü meglett törve.

No-no! Ne ítélj, mert elítéltetsz! És magad vezetsz rá, hogy könnyűvé tedd elítéltetésed.

Ez a csongrád-községi közpénztári számadásügy már keresztül ment ma-nap a belügyminiszter bírálata is — ezzel ma már senki szemébe se lehet port hinteni.

Hogy a nyugták, mérleg és naplók e számadásban meg vannak hamisítva — azt nem Kádár Henrik fedezte fel, mert ebben már azelőtt régen ítélte a szegedi törvényszék. A volt főszámvévo se küldte senki nyugalomba, hanem igenis követelte tőle a főispán, hogy a központban és ne Csongrádon lakjék, ahol addig lakott, de ahol addig soha sem árulta el, hogy tudomása van a szóban levő napló, nyugták és mérleg hamis voltáról.

A volt főszámvévo azonban nem akarta otthagyni Csongrádot, melyet az adminisztráció érdekében és a főispán határozott akaratára még az agg megyei főorvos is otthagyt, hanem inkább nyugalomba ment önként.

Megengedjük tehát, hogy a t. kókler úr füle csengett, mikor ezzel ellentétben, hazugul írta le ezt a kis epizódot, de abban már bizonyosak vagyunk, hogy nem a főispáni esküszegés csendítette meg azt a fület.

Egyébiránt — mint mondtuk — ezeket a híres számadásokat már a belügyminisztérium is fölülvizsgálta és az azok érdemében hozott megyei határozatot jóvá is hagyta.

Haladjunk hát tovább. Mozaikdarab mozaik-darabhoz illeszkedik.

Következik a másik híres csongrádi számadás, a 13 éven át el nem számolt közmunkaváltság 13,000 frt. Minden elszámolatlan évre kerek egy ezer forint esik.

Sim a Ferenc e számadások révén akarta az akkor volt belügyminiszterrel Stammer alispán nyakát kitekertetni. Tudjuk, hogy ez a nyakkitekerési kísérlet a vállalkozó szellemű népbolonditóra milyen siralmasan végződött. Nem csoda hát, ha azóta ez a számadás, amelynek ügye különben ma már szintén be van fejezve a legfelső fokú határozattal, mindig kísérti őt ébren és alva s hogy minduntalan feltalálja a lapjában.

Persze, a közigazg. bizottságban, amely annak idején egyhangúlag vetette el Sim a Ferenc fegyelmi indítványát, a főispán elnököt és — horribile diktu — a bizottság határozatának kimondásakor, nem visszhangzottak lelkében esküjének szavai!

Valami ez! A főispán csak elnökölt azon a közig. bizottsági gyűlésen, a mely a Sim a indítványát egyhang-

gúlag elvetette és nem tett semmit sem arra, hogy annak elhatározását — az indítvány javára befolyásolja, hanem csak kimondta a határozatot. És lelkében nem visszhangzottak esküjének szavai! Micsoda sötét lelkiismeret, mily rút esküszegés! Nem befolyásolni egy ilyen pompás indítvány javára azt a bizottságot! Nem élni — esküjéhez hiven — a neki adott hatalommal!

Most jönnek aztán a páros mozaik-darabok.

Csongrád város főjegyzőjét megfosztják a hivatalától — állítólag — mert hivatalos eljárásában muladékos volt: de a kisteleki jegyzőt — mert az alispán unokaöccse — a visszaélések ellen egész hatalmi súlyával védi a lelkiismeretes főispán, sőt nem átálja, még privátbeszélgetésben is. Bethlen miniszter előtt denunciózni azokat, akik a kisteleki jegyző visszaéléseit a nyilvánosság előtt felpanaszolják.

Persze, hogy a főispán lelkében ekkor sem csendült meg esküjének szava.

De nem is volt rá szükség, mert: hogy a csongrádi jegyző csak állítólagos vagy pedig tényleg létezett hivatalos muladékoság miatt lette hivatalától fegyelmileg elmozdítva, ezt már eldöntötte a belügyminiszter akkor, amikor a fegyelmi választmány ítéletét helyben hagyta. Az az állítás, hogy a főispán a miniszter előtt akárkit is denunciált volna — már régen megmondtuk — a legperfidebb hazugság. Beszedics, kisteleki jegyzőt pedig annyira védelmezte a főispán hatalma egész súlyával, hogy a gyonvédelmezte, mert ez a jegyző is elcsapatott, tekintet nélkül arra: kinek a fia vagy unokaöccse.

A második kettős mozaik: a volt járási szolgabíró, Mátéffy Kálmán és a volt szentesi tanácsnok, Tóth Kálmán. Az elsőről el van mondva vagy 50-edszer, hogy végigzsarolta a szegvári iparosokat, a második — természetesen — mint ahivatalnok volt. Az előbbi előléptették megyei aljegyzőnek, az utóbbit elcsapták, mártir lett belőle.

Es a főispáni lelkiismeret még erre is alszik. Nem csendül meg bensejében egy hang: »megesküdtem, hogy hatalmammal vissza nem élek soha!«

Összefoghatjuk ezzel bizvást a következő kettős mozaikot, mely Filó Tihamér dr. fegyelmi ügyét állítja szemben az Albertényi Antaléval, mert hiszen a főispán itt sem érzett lelkiismeretfurdalást esküszegő volta miatt.

Hát — úgy tudjuk — az Albertényi-ügyet kivéve, a többi ügy szintén keresztül ment minden retortán, fel a legfőbb fórumhoz, mindenikben ez a legfőbb fórum hozta meg a végítéletet és Mátéffy Kálmánt — végéreményében — ugyanaz a legfőbb hatóság mentette fel a zsarolás hazug

vádja alól, amelyik Filó Tihámér dr.-ra és Tóth Kálmánra az elcsapást helyben hagyta.

Elemazzuk azonban különösen az utolsó páros mozaikot.

Filó Tihámér dr. városi főjegyző és mint ilyen, az alispán alá rendelt tisztviselő volt.

Soha ez az alispán öt nem bántotta, nem sértette, egymással semmi kellemetlenségük nem volt. Egy szép napon vagy inkább éjszakán az a főjegyző mulat, dorbézol és egyszer csak felkerekedik, magához veszi a cigányokat és elmegy az alispán ablaka alá, hogy ott olyan trágár nóátak daloljon, amilyeneket tisztességes társaságban, művelt emberek dalolni nem szoktak. Ezt — nagy szellemesen — sokszor keresztelték el »éjjeli zenének«, milyent olyan ház ablaka alatt is lehet végigcselekedni, amelyben nők vannak, akik e trágár dolgokat meghallgatják. De másnap, mikor megtörtént — mint valami szellemes bravúrstíklit dicsérték fel hirlápileg, hogy — macskazene volt.

Dacára ennek módot és alkalmat nyújtottak az illető főjegyzőnek, hogy hibáját jóvátegye, de ő nem ezt cselekedte, hanem fölöttesével szemben újabb sértéssel tetézte a sértést s végül — az ellenbizonyítékok dacára — főlebbezésében még azt is letagadta, hogy ő a mondott napon és időben, mikor az a hősködés történt, az alispán ablaka alatt lett volna.

Hát az ilyen ember igen derék, mulató úrfi lehet ugyan, de köztisztviselőnek, ahol a függelem és fejelem feltétlenül szükséges, nem való. Ez természetes és természetes az is, hogy a belügyminiszter is kimondta rá az elcsapást.

A másik ügy más természetű.

Egy ügyvéd legazemberezte a főszámvévót füle hallatára s az utóbbi a sértőt, első méltó felháborodásában, arcul ütötte. Ügyüket egymás közt el is intézték — ezzel punktum.

Hogy az arculütés ugyanott történt, ahol a sértés, t. i. a megyeház nagytermében — ez természetes, mert hiszen az elégtételvévés e nyers, erőszakos módját csakis az menti, hogy az első, pillanatnyi felhevülésben történt.

Nem volt tehát ezen ügyek egyikének sem semmi köze a főispáni fogadalomhoz: de a következőknek sem, melyek egyike az a bizonyos jegyzőkönyv-kérdés, amely most nyert — egyelőre — elintéztést a szegedi törvényszéknél, a másika pedig a horgosi jegyző lemondása, ami azért látszik olyan nagyon fájni a mi közéleti komédiásainknak, mert Varjassy kitért lemondásával az újtűbök, mielőtt ők kényök szerint megnyúzhatták volna.

És ezzel szerencsésen eljutottunk az értéktelen, hazug mozaik-cserepek végéhez, amelyeket csak azért illesztgetett újból össze — kókler, hogy alkalmat legyen fájdalmasan felkiáltani: »meddig kívánja őt — az esküszegő Zsilinszkyt — a kormány ezen a helyen tartani, annak a közönségnek a nyakán, amelynek élte leg-

ünnepelesebb pillanatában tett esküje szavát, — a fentebbi tények igazolják, miként tartotta meg?»

Hogy e feljajdulást megeresztesse, ezért ferditett, hazudott ez a tiszteletreméltó — kókler úr 3 hosszú hasábon át s mi abban a helyzetben vagyunk, hogy rövidebben adhatjuk meg hazug tükörképére a választ.

Figyeljen hát jól, tiszteletreméltó uram:

Ügy-e bár, a miniszter is leteszi a hivatalos esküt, mikor kinevezik?

Ez eskühöz hiven kell az állam és az állampolgárok érdekeit mindenben és mindenkor szem előtt tartania.

Talán ön sem tagadja, hogy a hazug mozaikjában felsorolt nagyobb esetek mindeike — főlebbezések folytán — megjárta a belügyminisztériumot és ott ugyan úgy ítélték ezekben az ügyekben, mint idelent.

Az ön fájdalmas kérdése folytán tehát mit kellene tenni a miniszternek?

Belátnia, hogy Zsilinszky főispán megszegte az esküjét; vagyis: ezen ügyekben nem úgy ítélték az illetékes hatóságok, mint ő az esküjével fogadta. De abban a pillanatban aztán a miniszter arra a tudatra jönne, hogy ő is megszegte az esküjét, mert ugyan-ezen ügyekben ő is ugyanígy ítélt. — Es ebből levonva a konzekvenciákat, előbb Zsilinszkyt venné le az önök nyakáról, (mert csak ezen, és nem a közönségén ül) aztán meg saját magát is lemondaná utána, vagyis: lemondana.

Más eset nem létezik.

Mint hogy pedig itt nem egy, de több miniszter is ítélt (Baross is), ennélfogva le kellene mondania az egész kabinetnek — a mi saját külön közéleti komédiásaink kedvéért.

Beállana hát a kabinetváltság és Szentesé, a szentesi kókleréké volna az érdem, hogy ezt felidéztek. — Mekkora dicsőség ez már magában is! S hát még ami utána következik!

Mert ekkor már nyilvánvaló volna, hogy az egész országos és megyei kormányzat korumpált, velőjéig megromlott. — s hogy csupán Sima Ferenc és az ő tábora a derék férfiak, egyedül méltók ez ország és vármegye kormányzására.

Nem maradna hát más menekvés: ő felsége, a király őket hívna meg a kabinet megalakítására. Sima Ferenc kinevezetik miniszterelnököknek és belügyminiszternek. — lesz a honvédelmi miniszter, Udvardi a közlekedésügy miniszter és így tovább. Csongrád megye élére pedig az új belügyminiszter természetesen Balogh Jánost nevezi ki főispánnak.

Ugyan milyen képét mutatná az a hazug tükör akkor a kormányzatnak, ha ez bekövetkeznék?

Ujdonságok.

Szentes, 1891. december 10.

— **Derekegyháza a megyeszékhelyért.** Derekegyháza község szintén állást foglalt a megyeszékhely kérdésében, még pedig Szentes ellen, mert a község képviselőinek mult hó 28-án tartott közgyűlése egyhangúlag magáévá tette a tápéi határozatot, melyszerint a megyeszékhelynek Szentesről Szegedre való áthelyezését fogja a törvényhozástól kérni. A gróf Károlyi uradalmak felölő községeink elhatározását e nagyfontosságú kérdésben a magunk részéről különösen nagyjelentőségűnek tartjuk, mert tudjuk, hogy az uradalmak e nagybirtokos családja milyen befolyással bír fent és megvagyunk győződve arról is, hogy az ő akaratok ellenére e községek semmiesetre sem hoznának Szentes hátrányára szóló határozatot. Derekegyház község képviselőinek fentemlitett egyhangú határozatát tehát olybá kell vennünk, mint Károlyi László és Sándor grófok megegyezésével létrejött és ily értelemben az kétségkívül nagyjelentőségű.

— **Befejezett vizsgálat.** A Döme-féle árvapénztári sikkasztás esetéből eredt fegyelmi ügyek megvizsgálására a közigazg. bizottság által régebben kiküldött vizsgálati bizottság a napokban befejezte farszót működését és a vizsgálat eredményéről szóló jelentést már be is terjesztette a közigazgatási bizottsághoz, amely valószínűleg a f. hó 15-ik gyűlésében foglalkozik majd ezen ügyekkel.

— **Ipari szakiskolák és tanműhelyek.** Baross Gábor miniszter nagyfontosságú leiratot intézett a szegedi kereskedelmi- és iparkamarához, melyben az ipari szakiskolák és tanműhelyek fontosságát fejtve, a kamarától jelentést kíván, hogy a kerületében mely iparágak azok, amelyeknek ipari szakiskolák vagy tanműhelyek föllállítására által leendő fejlesztése legkívánatosabb és a sikerre működésre, illetőleg fejlődésre kilátást nyújt, megjelölve egyúttal az illető városokat és községeket is, melyekben a szoba jövő ipari intézeteket föllállítandóknak véli. A kamara közelebb foglalkozik ezzel a nagyfontosságú ügygel és kerületében mindenesetre Szeged lesz az első azon városok között, ahol az ipar-tanműhely létesítése a város, az ipartestület és a kamara együttes jóakarattal könnyen megoldható. De természetesen épp oly nagy gondtal fog utána járni a kamara, hogy ilyen gyakorlati irányú intézetek kerületének minél több pontján, nevezetesen Szentesen is létesüljenek.

— **Miniszteri kiküldött a gyevi gáton.** A csongrád-sövényházi tarsulat legújabbán épített töltésszakaszt, mely a 3-ik szakasztól Algyőig húzódik s amibe beleesik a nevezetes gyevi foki építmény is, miniszteri kiküldött vizsgálta felül ismét. Nándory Nándor miniszteri főmérnök három napot töltött el a kiépített töltést felülvizsgálatával, amit szombaton fejezett be a helyszínen. Résztvettek még a felülvizsgálatban: Babos építész művezető és a tarsulat mérnöke, Fromm Antal. A felülvizsgálat eredménye, mely kedvezőnek van jelölve, a miniszter elé terjesztetik.

— **Közégségi úthálózat megállapítása.** Varmegyének közégségi közlekedési (vicinális) úthálózatának megállapítása céljából a f. hó 14-én gyűlésez az úthálózatok megállapítására kiküldött bizottság.

— **Ki legyen a tiszántúli ref. egyházmegegye püspöke?** A tiszántúli ref. egyházmegegyében nagyban folyik a korteskedés, hogy ki legyen a nemrég Debrecenben elhalálozott nagynevű püspök utóda. Különösen két jelölt az, akinek a nevet sürűn emlegetik: Szabó János békésbani esperes és Kiss Aron, aki szintén régi esperes és püspökhelyettes is. A vásárhelyi nagy és népes egyház már leszavazott és szavazatát Szabó Jánosra adta, sőt érdek-

ben a nevezett egyházközség legtekintélyesebb vezetői egy felhívást küldtek szét, amelyben jelöltjüket melegen ajánlják a testvér-egyházközségek figyelmébe. Mi — természetesen — távol állunk e mozgalmaktól s csak jelezni kívántuk azt, meg lévén győződve arról, hogy a helybeli ref. egyház legjobb belátása szerint fogja a püspökjavaslatas nagyfontosságú kérdésében szavazatjogát gyakorolni.

— **Elhagyott gyermek.** A gyermeküket idegenben elhagyott lelketlen anyák faja — úgy látszik — soha sem veszi ki és a hatóságoknak minduntalan kerül baja a ilyen embervoltokból kivetkőzött teremtenyekkel. Ujabbban a szegedi rendőrkapitányság értesíti rendőrségünket, hogy ott L a b á d i Judit szentesi nő kis gyermekét 6 ft tartásdíjért dajkaságba adta, azonban ezen kialakított tartásdíj már a f. évi július hótnem fizette, eltűnt. Minthogy pedig — írja a szegedi rendőrség — a lelketlen anya hollétét eddig kipahalolnia nem sikerült és a gyermeket díjtalanul tovább tartani nem akarják, ennél fogva felszólítja a szentesi hatóságot, hogy a gyermek elszállítása és a hátralekötött tartásdíj kifizetése iránt intézkedjék.

— **Vármegyénk új ipartanács-tagjai.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara a f. hó 2-án tartott teljes ülésében választotta meg az 1881. XVII. t.-c. 17b. §-a értelmében a kamara első ipartanácsok tagjait. Ez alkalommal a kamara által a csongrádmezei ipartanács tagjainak megválasztottak: Nagy Ferenc szentesi kereskedő és Molnár Balint szentesi szabó mester. Pótagokul pedig: Sch w a r c z Ignác csongrádi kereskedő és V a r g a Bénéiamin szentesi cipész mester.

— **Kúriai határozat.** A szentesi jövő évi orsz. képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására ügyében a kúriához felterjesztett főlebbezések elintézve, a folyó hó 8-án érkeztek le a városhoz. A főlebbezések egy része kedvező elintézést nyert, amennyiben a kúria lapunk társszerkesztőjét és Purjesz János dr. ügyvédjelöltet a névsorba felvételre rendelte, míg a többi főlebbező elutasított.

— **Emlékeztető.** A Dorosma székhellyel rendszeresített megyei második útízbiztos állás pályázati határideje ma délután 5 órakor, a megyei árvaszéki elnökségre, illetve az ülnöki állásokra meghirdetett pályázat határideje pedig a f. hó 15-én délután 5 órakor lejár. Felhívjuk erre különösen a pályázni kívánók figyelmét.

— **Műkedvelők családi körben.** A helybeli polgári leányiskola és gimnázium néhány vállalkozó szellemű növendéke, úgy gondolkozik, hogy a »Hasznos Mulattató« azért hoz olykor-olykor jó irányú gyermekszindarobot is, hogy előadva kellemes szórakozásul és a mellett jellemképző táplálékul szolgáljon a fiatal szíveknek, műkedvelői előadásra szövetkezett. Sárdi Mihály úr családi körében fel is üttették sátorukat. *A legúj szellem* kismemelt 2 felvonásos tündéres színműből heteken át folytak a próbalközpások, oszladozatok kitartásuk elől a nehézségek, míg végre vasárnap délután a színmű előadásra került. A szereplők játéka igazán kedves órát szerzett a boldog mamók-nak, illetve kellemes szórakoztatott közönségnek. Macskási Vilma meglepő alakítása írva Klára, Sárdi Iduskaé a Hegyi szellem, Kolpaszky Herminé Vasorr asszony-ság szerepében kiemelt érdemlenc. A kisebb szerepek is: Pál, Klara bátyja (Molnár Lajos), V a r l a k i földbírtokos (Sárdi Mihály), gyermekei: Ferencz (Mojszik Zoltán), Erzi (Faluba Ilka), a hegyi szellem szolgálja: Czerna (Faluba Terka), Szakács (Abaffy Juliska) Takács (Rablóczki Mari), Rend (Sulcz Emma) mint mondani szoktuk, jó kezekben voltak. A darabban előforduló magán és kardait Gonda Juliska kisasszony volt szíves zongoráztaival kísérni. Az előadást jöködvü tanc és gazdag lakoma zárta be a kedves háziak lekötölező vendégszeretete mellett.

— **Halálozás.** Csak fojtogatja, egyre fojtogatja apró, ártatlan áldozatait a sok gyilkos torokbetegség, amelyeknek nem tud ura lenni az emberi tudomány s ha szünetel a

difteritisz, jön a másik veszedelmes torokbaj, hogy szaporítsa számát a temető apró földpúpainak, melyek mindenike egy-egy család reménye, öröme, boldogsága fölő domborul. A f. hó 8-án vesszük a gyászhirot, hogy ez a gyilkos baj Keresztes Nagy Imre, városi árwapénztári ellenőr, családi tűzhelyéhez lopódzott, hogy kiragadja a szerető szülék karjai közül 7 éves fiacskájukat, Zoltánt. Holnap délután 2 órakor lesz a korán sirba hervadt gyermek temetése, kinek elhunytáért az ég adjon vigaszt a megszorodott szüléknek.

— **Előléptetés.** Egy fiatal földink örvendetes előléptetésének hírt hozza a Sz. H., mely szerint Csuppay Ferenc szegedi kir. törvényszéki joggyakornokot, Csuppay Márton helyb. népisola tanító fiát az igazságügyminiszter aljegyzővé nevezte ki a kecskeméti kir. törvényszékhez.

— **Névváltoztatás.** Kolpaszky Benjamin szentesi illetőségű, az idő szerint öcsei (Tolnamegye) lakos. vezetéknevét, belügyminiszteri engedéllyel, Kovácsra változtatta.

* **Gyermekeink számára a legjobbat!** Ki nem akar törékeny játékszereket vásárolni, ki gyermekeinek játéka felett örülni akar, szóval, ki kedvesei számára a legjobbat akarja, annak a Richter F. Ad. és társa bécsi cég képes árjegyzékének attekintésért ajánlhatjuk. Különösen minden anyának kellene ezen árjegyzéket figyelemmel átolvasni a karácsonyi ajándék bevásárlása előtt, annyival is inkább, mert ezen könyvecske ingyen és bérmentesen megküldetik.

(1.) **Fekete, fehér és színes selyemszőveteket.** egy színbén vagy mintázottan, méterjé 60 krtól 15 ft 63 krt (mintegy 240 különféle minőség és 2000 különféle szín és mintában) öltözék vagy végszámra portó- és vántmentesen szétküld Heineberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zúrihben. Minták azonnal küldetnek. Levelekre 10 kros levéljegy teendő.

Tegyünk a népért.

II.

A 20—25 forintos üzletrészek, melyeket a tagok 4—5 év alatt heti 10 krajczáros betéteikkel befizetnek, már célegségek arra, hogy ezzel kezdeni lehessen. Hitelük is fog lenni, mert ha a tagok üzletrészeik kétszeres összegéig kötelezettséget vállalnak a szövetkezet hitelezőivel szemben, nem fog vonatkozni egy intézet sem ekkorra összegét náluk elhelyezni. Ha pedig a szövetkezet élén ismert, megbízható emberek állanak, a hitel ezen felül is emelkedik.

Az 1—2 frtnyi beiratasi díjakból begyűlő tartalék-tőke pedig biztosítékot fog nyújtani arra, hogy a szövetkezet szenedhető anyagi károk esetében is tovább fennállhasson. Juthatna még az által is pénzhez, ha az illető községben a tanító buzdítására iskola-takarékpenztárak állíthatnának fel s a gyermekek ide beadott fillérei gyümölcsözőleg a szövetkezetnél helyeztetnének el.

Az igazgatóság tagjai közül elég lenne a penztárnokot díjazni évi 100—120 frtal, mellyel az a heti néhány óra, mialatt a teendőket kellene végeznie, elegendő volna díjazva. Így a kezelési költségek alig érezhető csekély összegre rugnának.

Az anyagi alap könnyen meglenne terethető és ezzel a kicsinynek látszó összeggel a jövőre nézve kiszámíthatatlan eredmények értenének el.

Felszabadulnának a tagok az uszorások kezéből, nyereségre spekuláló pénzintézeteknek sem lennének kiszolgáltatva, hanem támaszkodhatnának teljes bizalommal a szövetkezetre, melynek célja nem az anyagi haszon, hanem a szükülődők segélyezése s a törekvő emberek buzdítása. Az által, hogy kölcsönt csak a tagoknak ad, a falu minden lakóját bevonhatja magába, kik a heti pár krajczárt szívesen megfizetik az abból reájuk háramló hasznokért. Es mivel

kölcsönt csak józan csejlokra ad, minők: gazdasági beruházás, elpusztult házi állatok pótlása, betegségben szenedők családjának feltartása s. t. b., a könnymű kölcsönök-től visszatartja tagjait s megkövetelvéntől, hogy pontosan fizessenek, mert ha nem, kizáratnak a tagok közül: rászorítja adósait a pontosságra, kötelességteljesítésre. Ha az adós tudja azt, hogy neki bizonyos időben fizetnie kell, okvetlenül igyekszik megfizetett munkánál is kiteremtteni a tartozást, tudva hogy hitele megújítani nem fog csak kiváló méltánylást érdemlő esetben.

Igy minden tag megszokja a rendet, pontosságot, mert hetenként mindég kell fizetnie üzletrészebe ha jogaít elvesztini nem akarja s ezért félre teszi mindig nélkülözhető garasait, hogy kötelezettségének saját érdekében eleget tegyen. Lassanként természeté válik a munka, takarékoság és egész lényé átalakul. Tudja, hogy bármily kis összeget elhelyezhet hasznosan, ennek folytán azt, a helyett, hogy mint most teszi, elprédálna, beteszi oda, hol még egy kicsiség is elfogadnak, sőt fizetnek utána kamatot is. Ma a kis heverő tőkék, a krajczáros mind elkallodnak s ezer szerencse ha nem pálinkára gurulnak el, hogy az által az erkölcsi romlás, renyhesség és munkátlansági hajlam pénzen vásároltassék meg.

Abban áll a hitelszövetkezetek kiszámíthatatlan becse, hogy nemcsak ártalmatlan, de gyors segélyt nyújtanak a nyomorban levőknek, hanem, hogy a rend, takarékoság, kötelesség-teljesítés és becsület érzését csepegtetik a tagokba, mert aki nem ilyen: kizárják kebelükből s ez által nemcsak anyagilag sújtják, hanem a falu elítélésének is kiszolgáltatják mint olyan embert, ki nem méltó arra, hogy szövetkezeti tag legyen.

Nemcsak hogy nem törekednek nyeresékre a hitelszövetkezetek, de sőt azt teljesen kizárják programjukból mint olyant, mely magasabb erkölcsi céljaikkal ellenkezik.

Másik nagy előnyük, hogy tagjaikkal minden héten, — rendszeren vasárnap délután — össze kell jönni a gyűlésre és ennek tartása is oly szigorúan megköveteltetik, hogy a több ízben elmaradók kizáratnak.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

Tábori Róbert »Átalakulások« című legújabb regénye jelent meg a napokban a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatalának kiadásában. Nem szorul Tábori e regénye dicsegetre, megismerjük azonban, hogy jelen műve a legsikerültebb alkotásai közé tartozik. A mű a »Képes Családi Lapok« szokásos díszes kiadásában jelent meg, minden könyvkereskedésben és a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatalban 1 frtért kapható.

Ha hozzátesszük, hogy a »Képes Családi Lapok«-ban évenként négy ily regény jelenik meg, továbbá azt, hogy a »Képes Családi Lapok« előfizetője, ha a fél évi 3 frtnyi előfizetési összeget 30 kr csomagolási és pósta díjjal együtt egyszerre beküldi, úgy ugyanolyan 2 regényt kap jutalmul ingyen következőképp be kell látni azt, hogy a »Képes Családi Lapok« oly kedvezményben részesíti előfizetőit, mely kedvezményben egy külföldi lap sem részesíti előfizetőit, holott annak nagyon küzdenie kell, hogy útát törjön egy magyar család asztalához. Részünkről úgy a kitűnően szerkesztett »Képes Családi Lapok«-at, valamint a kiadásában megjelenő regényeket a legjobb lelkiismerettel ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: Egész évre 6 frt, félve 3 frt. Kiadóhivatal Budapest, Nagy-Korona u. 20. sz.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátffy Ferencz

Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.